

Zahraniční zkušenosti s online výukou v době koronaviru a jejich využití v české praxi?

RNDr. Michal Černý,

KISK FF MU

<https://cernyedtech.wordpress.com/>

The Liberal Arts College

- 1) Complex problem solving;
- 2) Sense-making;
- 3) Making;
- 4) Imagination;
- 5) Multimodal communication;
- 6) Cross-culture competency;
- 7) Leadership.

ALTERNATIVE

UNIVERSITIES

SPECULATIVE

DESIGN **FOR** **INNOVATION**

IN HIGHER **EDUCATION**

DAVID J. STALEY

Březnový
kontext
očima
*Financial
times*

- „Unesco uvádí, že od 16. března bylo na školách po celém světě zasaženo 776,7 milionů školních dětí. Před uzavřením škol v Evropě a USA bylo do 5. března zasaženo 300 milionů studentů - především v Číně.“
- „Akcie v GSX, čínském poskytovateli online vzdělávání na seznamu v New Yorku, od začátku roku vyskočily o 92 procent. Minulý měsíc společnost oznámila 15m zvýšení počtu studentů pro bezplatné online kurzy. Ve srovnání s 2,7 miliony celkových zápisů na konci roku 2019.“
- „Společnost Byju - indický start-up v hodnotě 8 miliard dolarů - zažil 60% nárůst studentů využívajících jejich produkty, protože dětem na začátku března nabídl bezplatný přístup k její aplikaci, aby pomohl vyrovnat dopad uzavření škol, uvedla společnost. Na konci loňského roku měli Bjuovi ve své platformě 40m studenty.“

Základní schéma

- „Chybí aktivní akademická angažovanost, studenti tráví více času ve třídě v běžném studiu ve srovnání s mimoškolním studiem podle doby studia. Kromě toho na základě analýzy reakcí studentů na sociálních médiích pro tak rozsáhlou online výuku nevycházely výzvy pro studenty z technických provozních překážek. Místo toho mají potíže kvůli **nedostatku dobrého přístupu k učení**. Studenti mají často problémy, jako je nedostatek sebekázně, vhodných učebních materiálů nebo dobré učební prostředí, když jsou doma izolováni.“ ([Peking](#))
- „Škola si nyní bere za úkol i to, že umožní studentům vést plnohodnotný sociální a komunitní život, i přes současná rizika“ ([Cambridge](#))

Šest kroků k online výuce (Peking)

- Vypracování plánů pohotovosti pro neočekávané problémy
- Rozdělit obsah výuky do menších jednotek, aby se studenti mohli soustředit
- Zdůraznění použití „hlasu“ ve výuce
- Práce s učitelskými asistenty a získávání online podpory od nich
- Posílení aktivní schopnosti studentů učit se mimo třídu
- Efektivní kombinace online učení a offline samoučení

Burns, R. (2020). A COVID-19 panacea in digital technologies? Challenges for democracy and higher education. *Dialogues in Human Geography*, 2043820620930832.

- „*Studenti, kteří se zdrželi hlasového vyjadřování svých myšlenek v přeplněných učebnách, se mohou cítit lépe v jiném formátu. **Obecněji musíme digitální prostory považovat za doplňkové ke komunitě**, která je vetknuta do výukového prostředí tváří v tvář. Výuka tváří v tvář je již u digitálních technologií, jako jsou smartphony, notebooky a konzole pro zadávání online úkolů, důkladně naplněna a předpokládat čistotu digitálních nebo analogových forem zatím nemůžeme. Zatřetí, **musíme odmítnout to, že „nový normální stav“**, o kterém mnozí budou prohlašovat, že je nevyhnutelný. Musíme si nadále představovat a přijímat lepší světy v našich (virtuálních) učebnách.*“

Vlachopoulos, D.
(2020).

COVID-19: Threat or
Opportunity for Onli
ne Education?. *High
er Learning Research
Communications*, 10
(1), 2.

- **Online vzdělávání není jen využití technologií a nástrojů.** Představuje širší změnu, která předpokládá jiné postupy v učení, nové formy studijního chování. To vše bychom měli být schopni zkoumat a analyzovat. A v tomto poli hledat lepší řešení.

Seymour-Walsh, A. E.,
Bell, A., Weber, A., &
Smith, T.
(2020). Adapting to
a new reality: COVID-19
coronavirus and
online education in the
health professions. *Rural
and Remote Health*, 20
(2), 6000-6000.

- Byly saturovány potřeby pedagogů a studentů rychle se zdokonalovat v technologii (hardware a software) a její výhodného použití. Tedy pracovat na vzdělávání obou skupin.
- Aby obě skupiny měly přístup k dostatečnému hardwaru, který umožní efektivní online vzdělávání, při nárůstu celosvětové poptávky (např. notebooky a náhlavní soupravy)
- Aby bylo provedené institucionální opatření pro zabezpečení dat, včetně využití virtuálních soukromých sítí, která mohou ovlivnit výkon zařízení nebo vyvíjet tlak na týmy podpory informačních technologií.
- Stabilita platformy systému řízení učení a bezpečnost informací sdílených v těchto systémech pro studenty HPE, kteří mohou být nuceni uvažovat o případových studiích.
- Vyřešit náklady na licencování softwaru (institucím) a hardware (pro instituce i studenty), což může být v mnoha ohledech kritické.
- Spolehlivý a dostatečný přístup k internetu pro zaměstnance a studenty, s předchozími možnostmi bezplatného nebo dostupného připojení Wi-Fi, například prostřednictvím veřejných hotspotů v kavárnách, knihovnách nebo univerzitních kampusech.
- „Pedagogové mají jedinečnou příležitost přijmout principy zapojení studentů do procesu vzdělávání, synchronního doručování obsahu, adaptace a příležitosti pro studenty rozvíjet individuální a sociální význam prostřednictvím vzdělávacích materiálů.“

S Organizational STRENGTHS		W Organizational WEAKNESSES		O Environmental OPPORTUNITIES		T Environmental THREATS	
• Development of new online resources	71%, n=10	• Time constraints	57%, n=8	• Academic collaboration	50%, n=7	• Reduced student engagement	36%, n=5
• Upskilling in new technologies and resources	21%, n=3	• Lack of practical sessions and cadaveric exposure	50%, n=7	• Working remotely	29%, n=4	• Diminished teacher / student relationship	21%, n=3
		• Issues with assessment	14%, n=2	• Incorporation of blended learning in future curriculum development	14%, n=2		

Longhurst, G. J., Stone, D. M., Duloher, K., Scully, D., Campbell, T., & Smith, C. F. (2020). Strength, Weakness, Opportunity, Threat (SWOT) Analysis of the Adaptations to Anatomical Education in the United Kingdom and Republic of Ireland in Response to the Covid-19 Pandemic. *Anatomical sciences education*, 13(3), 301-311.

Johnson, N., Veletsianos, G., Seaman, J. (2020) U.S. Faculty and Administrators' Experiences and Approaches in the Early Weeks of the COVID-19 Pandemic. *OLJ*. 10 .24059/olj.v24i2.2285

- Proces změny musí být rychlý
- Nelze uchovávat v paměti nostalgické vzpomínky na staré

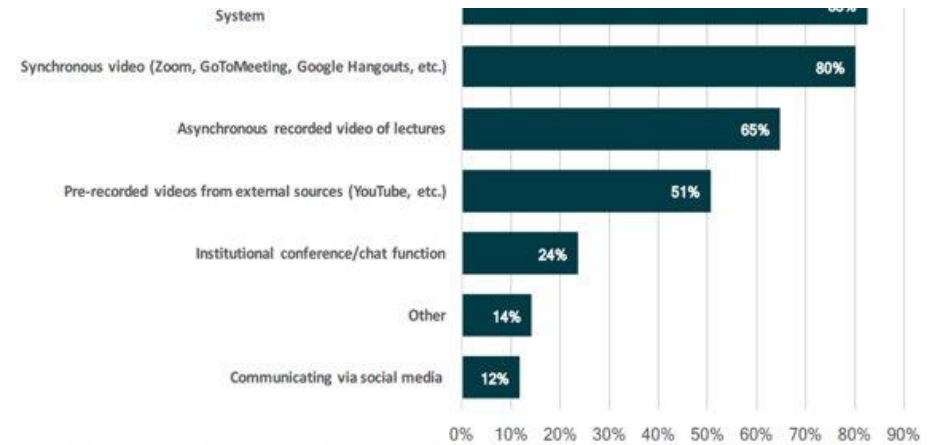

Figure 3. Percentage of Faculty Reporting Which Teaching Techniques They Used in Classes Moved Online.

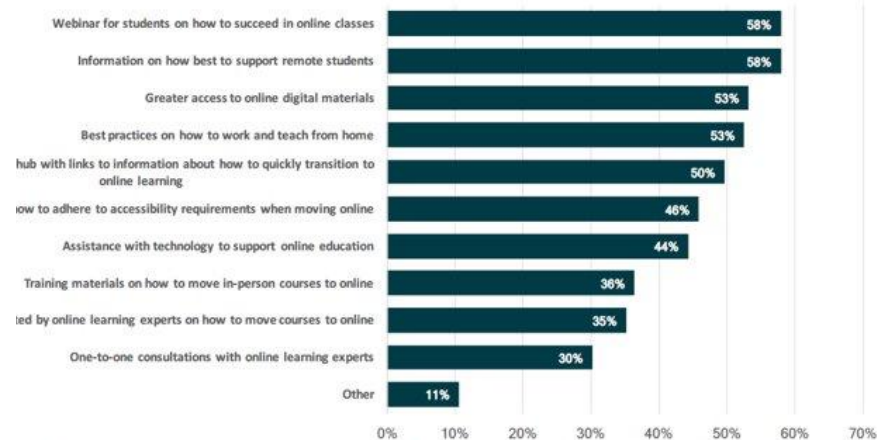

Figure 7. Percentage of Faculty Reporting What Assistance Would Be Most Helpful.

Pohled do světa medicíny

- *„Celková míra spokojenosti v lékařském vzdělávání se byla 26,8 % a byla výrazně vyšší u studentů s předchozími zkušenostmi na dálku učení se.“ (Al-Balas et al, 2020)*
- *„Autor předpokládá, že alespoň některé z těchto inovací se stanou součástí každodenních klinických a vzdělávacích činností. Uvažuje o důsledcích příkladných inovací - virtuální péče, domácí nemocnice, pokrok v diagnostice a terapii, virtuální učení.“ (Woolliscroft, 2020)*
- Zdá se, že je třeba změnit „osnovy“ v přípravě mediků během doby pandemie, reflektovaná a dobře odvedená praxe může být cenou zkušeností. (Choi et al., 2020)
- V případě zdravotnických profesí musíme pracovat s vysoce sofistikovanými postupy, abychom dosáhly vysoké kvality vzdělávání. Hlavní problém ale pravděpodobně spočívá ve zvyku a neochotě změny společenského diskursu v online vzdělávání, akcentujícím nepostradatelný kontakt s pacienty a vedoucími lékaři. (Seymour-Walsh et al., 2020)

Základní vynořující se témata

- To, co z textů vystupuje jako silné téma je **absence figury „buď a nebo“**.
- Obecně silné téma je spojené se skutečností, že je třeba **promýšlet sociální kontakt**. („*virtual tea and cake*“ (Leigh et. al 2020))
- Ze studií jasně vyplývá, že **jednoduché transformace nefungují**.
- **Výzkum vzdělávacího prostředí musí být komplexní a dlouhodobý**.
- Z textů je viditelná potřeba **praktických návodů a postupů**, což souvisí s předchozími body. Překotné změny vyžadují, aby existovala jistá baterie – pokud možno ověřených – postupů a návodů, jak v daných situacích postupovat – od implementace jednotlivých kroků, až například po reflexi zkoušení nebo implementace distanční výuky. (McAuliffe 2019, Holland 2019)
- **Implementace změn** a postupů nikdy neexistuje ve vzduchoprázdnu. Vždy je výsledkem složitého průsečíku učitelů, kurikula, technologií, studentů, ale i konkrétních kulturních zvyklostí a zájmů.
- Edukační **svět už nebude jako dříve**.

Inovace

- Urychlení změn o 2-7 let
- Problémem nejsou lékařské obory, ale kulturní kontext
- Nasazení infrastrukturních řešení
- Hledáme nikoliv high-tech ale masově přijatelná řešení
- Pravděpodobně se významně zvýší digitální kompetence studentů i učitelů
- Zřejmě zjistíme, že ne všechna online výuka je nekvalitní, špatná, laciná, bezcenná
- Nesporně došlo k osvojení si řady konkrétních nástrojů, ale i didaktických postupů u všech aktérů vzdělávání

Poznámky k české praxi

- Extrémně konzervativní prostředí fixované na mýtu návratu
- Vysoké školství je většinou veřejné, není zatíženo rozpočtovými starostmi (tedy je, ale jinak než anglosaské)
- Převládají intuitivní řešení
- Řeší se otázka zkoušení a zkoušek, opisování
- Poměrně malý důraz je kladený na komunitní složku edukace a neformální kurikulum
- Zřejmě opadá nedůvěra k online kurzům jako takovým
- Máme malou zkušenost s „distančním“ kurikulem
- Nedokážeme dostatečně dobře využívat zahraniční zkušenosti
- Nemáme rozvinutou psychologickou podporu studentům

Děkuji za
pozornost

<https://cernyedtech.wordpress.com/>

[@eduinteres](#)

